

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017, de către inculpatul

*Costru Ivan Xxxxx, născut la xxxxxxxxxxxxxxxx,
originar și domiciliat în Xxxxx, Xxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 08.07.2015 – 18.04.2016;*
2. *instanța de apel: 13.05.2016 – 16.05.2017;*
3. *instanța de recurs: 23.11.2018 – 12.12.2018.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 18.04.2016, Costru Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 u.c.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Costru Ivan la data de 11 august 2013, în prima jumătate a zilei, împreună cu alte persoane aflându-se în fața blocului locativ din str. Xxxxx, mun. Xxxxx, încălcând grosolan ordinea publică, demonstrând o obraznicie deosebită, intenționat i-au aplicat lui Mereuța Toader lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 22430 din 21 noiembrie 2013, vătămări corporale ușoare, care condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Chișinău, oficiul Rîșcani, Lidia Gololobov, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Costru Ivan să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat:

- deși instanța de judecată, în partea introductivă și descriptivă a sentinței a dat aprecierea corectă circumstanțelor de fapt a cauzei, totuși, aceasta nu a ținut cont de faptul că, la stabilirea pedepsei este necesar de a lua în considerație criteriile de individualizare, prevăzute de art. 75 Cod penal, conform cărora la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia;

- instanța de judecată, la stabilirea pedepsei inculpatului Costru Ivan, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu a ținut cont de faptul că, infracțiunea incriminată este mai puțin gravă care prevede pedeapsa sub formă de închisoare până la 5 ani, inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, a comis infracțiunea în complicitate cu alte persoane, acesta s-a eschivat de la prezentarea în ședințele de judecată, fiind anunțat în căutare cu aplicarea măsurii preventive - arestul, ulterior, fiind reținut pe teritoriul Sloveniei și extrădat în Republica Moldova, în acest sens fiind suportate cheltuieli judiciare care nu au fost restituite de către inculpat;

- totodată, reieșind din scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane - faptul că, în privința acestuia a fost aplicată o pedeapsă blândă, poate doar să încurajeze comiterea pe viitor a altor infracțiuni;

- deasemenea, de către stat au fost suportate cheltuieli, în sumă de 57707,35 lei, confirmate prin actul nr. 34/5-323 din 14.04.2016, emis de către Șeful Direcției Finanțe a Inspectoratului General de Poliție, Ștefan Dolință, care urmează a fi incasați de la inculpat în beneficiul statului, în baza prevederilor art. art. 227-229 Cod de procedură penală, or instanța, contrar prevederilor art. art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod de procedură penală, nu s-a expus asupra acestei chestiuni;

- în acest sens, conform prevederilor art. 383 Cod de procedură penală, de către procuror a fost solicitată reluarea cercetării judecătorești pentru a fi anexat la materialele cauzei penale actul ce confirmă cheltuielile suportate pentru extrădarea inculpatului, fapt solicitat și în dezbateri, fiind consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată, însă instanța fără a emite o încheiere motivată a respins demersul înaintat lăsând fără examinare chestiunea privind soluționare cheltuielilor judiciare suportate de către stat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința partial, și anume în partea stabilirii

pedepsei și latura cheltuielilor judiciare, și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Lui *Costru Ivan Xxxxx* recunoscut vinovat în temeiul art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus calcularea termenului executării pedepsei închisorii stabilite lui *Costru Ivan Xxxxx* din momentul reținerii.

S-a dispus încasarea din contul lui *Costru Ivan Xxxxx* la bugetul de stat cheltuielile legate de executarea escortării primului din Slovenia la data de 22 martie 2016, în valoare de 57 707,35 lei.

În rest, dispozițiile sentinței contestate au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că, inculpatul *Costru Ivan* a săvârșit infracțiunea incriminată.

Vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită în afara dubiilor rezonabile prin următoarele probe cercetate în cadrul ședinței: declarațiile părții vătămate *Mereuța Toader*; declarațiile martorului *Dascălu Svetlana*; plângerea părții vătămate *Mereuța Toader* din 09 septembrie 2013; raporturile de constatare medico-legală nr. 4065 din 12 august 2013 și nr. 2153/D din 23 septembrie 2013.

Instanța de apel a conchis că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art. 95, 101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludentei, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului, *Costru Ivan*, încadrarea juridică corectă și anume art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a apreciat că, modalitatea de executare a pedepsei aleasă de către prima instanță în privința inculpatului *Costru Ivan*, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă, urmările produse și atitudinea inculpatului până la comiterea infracțiunii și după comiterea infracțiunii.

Astfel, instanța de fond nu a luat în considerație că, inculpatul *Costru Ivan* a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, a comis infracțiunea în complicitate cu mai multe persoane, ultimul s-a eschivat de la prezentarea în ședințele de judecată, ulterior, fiind reținut pe teritoriul Slovaciei fiind extrădat în Republica Moldova.

Din considerentele menționate, instanța de fond la stabilirea și numirea depsei inculpatului nu a ținut cont de cerințele legislației în vigoare și a aplicat față de inculpat o

pedeapsă blândă, în raport cu circumstanțele obiective sus-indicate, a pronunțat o sentință neîntemeiată în ce privește numirea pedepsei inculpatului, care este pasibilă de a fi anulată cu pronunțarea unei noi hotărâri referitor la pedeapsa aplicată ținând cont de apelul acuzatorului de stat.

Instanța de apel a considerat, că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința lui Costru Ivan nu poate fi atinsă decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoarea, or, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

La caz, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a găsit întemeiate alegațiile titularilor dreptului de apel în partea aplicării pedepsei și a cheltuielilor judiciare și a constatat, că concluzia primei instanțe precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea pedepsei sub formă de amendă, este una incorectă.

În circumstanțele respective, instanța de apel a considerat, că procurorul indică în mod justificat că instanța de fond urma să-i aplice inculpatului Costru Ivan pedeapsa cu închisoare în limitele sancțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, or, instanța a constatat că, Costru Ivan nu a conștientizat necesitatea de a-și corija conduita și necesitatea de a respecta ordinea penală. Astfel, instanța de apel a conchis asupra incorectitudinii aplicării pedepsei non privative de libertate în privința lui Costru Ivan.

Prin urmare, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința inculpatului Costru Ivan poate fi atins decât prin, stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

Cu referire la cheltuielile judiciare pentru extrădarea inculpatului Costru Ivan, în mărime de 57707,35 lei, instanța de apel a considerat oportun încasarea acestora din contul inculpatului din următoarele considerente.

Instanța de apel a reținut că, acuzatorul de stat a solicitat încasarea sumei de 57707,35 lei în calitate de cheltuieli judiciare, anexând la materialele dosarului calculele cheltuielilor judiciare pentru escortarea inculpatului Costru Ivan din Slovenia: diurnă 5 zile x 40 euro = 200 euro x 21,6691 (curs valutar la data plecării) x 2 persoane = 8667,67 lei; cazare 4 zile (10401,16 lei) x 2 persoane = 20802,32 lei; cheltuieli de transport: bilete avia 9839,00 lei x 2 persoane + 8204,00 lei (bilet pentru inculpat) = 27882,00 lei; bilete Aeroport - oraș - Aeroport 177,68 lei x 2 persoane - 355,36 lei. Astfel, instanța de apel a accentuat că, prin prisma normelor de procedură penală a art. 227-229 Cod de procedură penală, sumele solicitate de

acuzatorul de stat constituie cheltuieli de judecată, sunt întemeiate și pot fi puse în sarcina inculpatului Costru Ivan.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 10) și 12) Cod de procedură penală, solicită repunerea în termen de depunere și examinare a cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În argumentarea recursului invocă următoarele:

- despre decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017 a aflat abia la data de 20 iunie 2018, după recepționarea la locul de detenție a cererii de extrădare în R. Moldova pentru executarea pedepsei stabilite prin decizia contestată;

- reieșind din materialele cauzei rezultă ferm că decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017 este una superficială, duce lipsă totală de argumente și vehiculează cu fraze generale, arbitrare fără legătură directă cu materialele cauzei și persoana inculpatului;

- este cert că recurentului Costru Ivan sunt aplicabile mai multe circumstanțe atenuante, toate ignorate grav de instanța de apel la individualizarea pedepsei recurentului;

- subsecvent, este că instanța de apel a examinat cauza superficial și a aplicat o sancțiune cu caracter excepțional pentru o persoană fără antecedente penale, care și-a recunoscut vina dar și la expirarea unui termen îndelungat de la comiterea faptei - soluția fiind motivată prin fraze generale de genul:

Personalitatea inculpatului - fără specificare ce anume nu este în regulă cu persoana acestuia.

Comportamentul inculpatului până la comitere - fără a specifica care anume comportament se consideră asocial.

Mai mult ca atât. instanța de apel la descrierea personalității inculpatului a ignorat cu vehemență faptul că recurentul Costru Ivan a achitat integral amenda aplicată prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Rîscani din 18 aprilie 2016, imediat a doua zi după pronunțarea sentinței;

- unicul temei descris detaliat de instanța de apel ar fi lipsa inculpatului de la ședințele de examinare a cauzei însă, cum reiese din actele anexate la cerere, la data de 14.06.2016 dl Costru Ivan a fost reținut de autoritățile italiene și se afla în imposibilitate efectivă de a se prezenta în ședințele Curții de Apel Chișinău.

La fel, fiind invocat pretinsul fapt de eschivare a recurentului de la examinarea cauzei, nu s-a constatat însă cauza de ce organele procuraturii nu au înștiințat instanța de apel

despre faptul reținerii și deținerii cetățeanului Republicii Moldova, Costru Ivan în instituția penitenciară din Italia, deși autoritățile italiene au înștiințat imediat autoritățile RM despre reținerea cetățeanului moldovean.

Faptul că autoritățile moldave cunoșteau cu exactitate locul aflării dlui Costru Ivan se confirmă prin faptul expedierii cererii de extrădare a dlui Costru Ivan exact la locul de detenție actuală a acestuia - fapt aflat în competența Procuraturii Generale a Republicii Moldova. Astfel, este cert că organele procuraturii moldave cunoșteau faptul reținerii și deținerii cetățeanului Republicii Moldova, Costru Ivan în instituția penitenciară din Italia dar au tăinuit acest lucru de la instanțele de judecată, invocând pretinsa eschivare a recurentului de la obligația de prezentare în ședințele de judecată.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către inculpat, invocând că acesta urmează a fi respins, ca fiind inadmisibil, deoarece în speță nu a fost constatată prezența a unor erori de drept care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect, se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 16 mai 2017, în prezența avocatului Ruslan Cimpoi, care reprezenta interesele inculpatului Costru Ivan, oferindu-i asistență juridică garantată de stat (vol. II, f.d. 78), fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (vol. II, f.d. 138-140), și în lipsa inculpatului, care fiind citat legal s-a eschivat de la prezentarea în instanța de judecată, fiind anunțat în căutare.

Conform scrisorii anexate la materialele cauzei (vol. II, f.d. 160), copia deciziei a fost

expediată imediat după pronunțarea motivată tuturor participanților la proces.

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 13 iunie 2017, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 14 iulie 2017.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, recursul ordinar al inculpatului a fost depus la oficiul poștal pe 09 iulie 2018 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 31 iulie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege.

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Deci, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Prin urmare, mențiunea recurentului că: „despre decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017 a aflat abia la data de 20 iunie 2018, după recepționarea la locul de detenție a cererii de extrădare în R. Moldova pentru executarea pedepsei stabilite prin decizia contestată”, este lipsită de orice suport legal (pct. 5. din decizie), or avocatul Cimpoi R., (care a fost acceptat de inculpatul Costru Ivan să-i reprezinte interesele (vol. II, f.d. 125-126), a fost prezent în ședința de judecată din 16 mai 2017 și a fost informat despre data când va avea loc pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este de pus peste termen, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Costru Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017, în propria cauză

penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **11 ianuarie 2019**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana